

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemelat în 1853 de Mitropolia Sibiu
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu

Str. Șaguna 8

Curierul Șaguna

Abonamentul:
Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Doiari

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției Telegraful Român, Sibiu,** strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un ziar pe 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45**

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

VII

Adevărul Religiei (1)

Înțelegem prin adevărul religiei realitatea obiectivă care corespunde conștiinței religioase. Există vreun adevăr al religiei? Și cum se poate trece dela definiția religiei, adică a conștiinței religioase universal-umane, la realitatea obiectivă care-i corespunde?

Cele cinci elemente despre cari am constatat că intră în mod necesar în constituția fiecărei religii, ne arată sfera de adevăr pe care pretind că o reprezintă nu o religie sau alta, ci toate la un loc. Problema adevărului religiei în general, se reduce deci la această sferă comună a religiozității universale. Faptul că anumite lucruri sunt mărturisite de conștiința întregii omeniri, le asigură dela început un avantaj în desbaterea problemei adevărului față de alte lucruri pe cari le-ar mărturisi numai o religie sau alta.

Să punem deocamdată față în față sfera de adevăr pretinsă de toate religiile și aceea pe care o recunoaște dl Lucian Blaga, pentru a vedea în primul rând deosebiri și în al doilea de nu cumva temelul care l-a făcut pe Dsa să recunoască sfera Dsale de adevăr nu asigură tot atât de mult sfera de adevăr pretinsă de religie în general.

Punând de o parte certitudinea credinței care reprezintă aparatul receptiv al realităților obiective și amânând întrebările speciale pe cari le suscită existența ei misterioasă, constatăm că religia în general se prevaluează de realitatea transsubiectivă a unei divinități deosebită de natură, purtând un anumit interes omului și capabilă să-l poarte, ceea ce se arată în conștiința universal-umană despre revelarea ei și despre un anumit ajutor ce-l dă omului în scopul salvării lui; deci o divinitate oarecum personală, purtând o grije pozitivă omului. Orice religie pretinde, are certitudinea că știe atâtea.

Față de această sferă de adevăr (de realitate știută) a religiei, care este sfera de adevăr recunoscută de dl Lucian Blaga și peste care afirmă că nu se mai poate ști nimic?

Dl Blaga afirmă că nu putem ști din realitatea transsubiectivă decât atâtea că există. Încolo, absolut nimic. Ea rămâne un mister impenetrabil. Tot ce umblă în mintea noastră este construcție subiectivă, mit. (Dsa a construit deasemenea o imagine a realității în frunte cu un Mare Anonim care pe de o parte a tăiat din periferia ființei sale mici și nenumărate particule din cari se compun lucrurile și oamenii, iar pe de alta veghează cu teamă și cu foarfeca în mână să nu cumva să cunoască vreo făptură ceva din realitate, sau să se înalțe cumva și să-i periclitaze dominația. Dar construcția aceasta a dlui Blaga trebuie considerată deasemenea un mit, cel mai inconsistent și mai meschin mit din câte există și mai incompatibil cu vreo ordine morală).

Deci este o deosebire simțitoare între sfera de adevăr a religiei și cea a dlui Blaga, așa încât nu poate fi vorba nici din punctul acesta de vedere dacă nu de un acord între Dsa și creștinism, măcar de unul între Dsa și oricare religie necreștină. Dsa nu admite că e posibil să se cunoască nici măcar acest minim comun al tuturor religiilor, deci chiar și acest minim comun este o iluzie. (Repetăm: dacă dl Blaga ar fi spus numai că prin rațiunea naturală, în cadrul filosofiei nu se poate ajunge la o sferă de adevăr mai extinsă, fără să fi declarat că nu există nici o altă posibilitate, teza Dsale s'ar fi putut împăca cu punctul de vedere religios. Dar Dsa a ținut să vorbească și despre religie și creștinism, susținând apriori că nici religia nu dispune de vreo putere deosebită de a lărgi sfera de cunoaștere a realității ultime).

Deci pe când orice religie afirmă cu certitudine că realitatea are în fruntea ei o putere sau mai multe de caracter oarecum personal, purtând un interes pozitiv, favorabil omului și revelându-și existența și acest interes, dl Lucian Blaga spune că nu știm absolut nimic, decât că există o realitate misterioasă.

Să trecem acum la întrebarea: de unde știe dl Lucian Blaga măcar atâtea cât știe, că există anume o realitate transsubiectivă? Am văzut că Dsa admite două feluri de cunoaștere: cvasi-cunoașterea și cunoașterea-negativă.

Despre cvasi-cunoaștere spune că *ține locul* realității transsubiective, e un semn cognitiv al ei.

De unde știe dl Blaga că această cunoaștere *ține locul* unei realități obiective, că e un semn inadecvat al unei anume realități?

Iată răspunsul Dsale:

Noi observăm că totdeauna aceleiași transcendențe, *aceleiași realități obiective*, îi răspundem cu *acelaș fenomen de conștiință*. La un moment dat realitatea obiectivă misterioasă subiectul nostru răspunde cu senzația „roșu” și nu cu senzația „verde” sau galben. Există deci o corespondență *constantă* între un anumit fenomen de conștiință pretins cognitiv și o anumită transcendență. „Fenomenul de conștiință poate fi privit ca semn cognitiv al unei transcendențe numai atunci când subiectul individual reacționează *constant* cu aceeași transcendență. Dacă subiectul individual ar răspunde la contactul cu una și aceeași transcendență în fiecare moment cu alt fenomen de conștiință, dacă subiectul individual s'ar deda la o reacțiune capricioasă, nu ar mai fi dată nici o posibilitate ca aceste fenomene de conștiință să fie considerate semne ale unei transcendențe... când subiectul individual răspunde unei transcendențe iraționale de o pildă în senzația „roșu” acest fenomen de conștiință se transpune printr'un salt pe planul valorilor cognitive, prin aceea că subiectul cognitiv „constantizează” această reacțiune. Dacă subiectul individual cuprins pe neașteptate de-o irezistibilă spontaneitate și inconsecvență, ar răspunde uneia și aceleiași transcendențe în fiecare clipă cu alt fenomen de conștiință, de o pildă în momentul de față cu senzația „roșu”, în momentul următor cu senzația „verde”, apoi cu senzația „galben” etc., s'ar face cu neputință transpunerea fenomenului de conștiință într'un angrenaj cognitiv” (Censura transcendentă, pg. 144—146).

Constantizarea acesteia dl Blaga îi atribue așadar nu numai virtutea de-a ne asigura de o realitate transsubiectivă în genere, ci și de o realitate specială corespunzătoare cu fiecare fenomen de conștiință cognitiv. Nu știm cum e acea realitate specială, dar fenomenul de conștiință care îi răspunde constant o indică în mod deosebit pe ea. Fenomenul de conștiință special e suscitată anume de ea. „Infiltrațiile categoriale în materialul concret nu au un caracter întâmplător. Un material de-o anume ținută, de-o anume structură, e îmbrăcat cu oarecare organică stabilitate în unul și acelaș mod categorial. Dacă unul și complex concret e etichetat cu un maximum de constanță cu acelaș nume categorial, acest nume-mod categorial, deși subiectiv, se preface el însuși în semn al „obiectului”. Și e firesc să fie așa: aplicarea unui mod categorial depinde, din moment ce o reacțiune e constantizată, numai și numai de individualitatea ca atare a obiectului”.

Prin urmare toată siguranța realității obiective în genere și a unor realități obiective speciale și-o ia dl Blaga din *paralela constantă între diferitele forme de conștiință cu rost cognitiv și transcendență*.

Este momentul însă să observăm că din perspectiva exagerat subiectivistă în care s'a situat, argumentul paralelei constante este inconsistent. De unde știe dl Blaga că „transcendența” de care vorbește e transcendență reală? E adevărat că în cazurile acestea subiectul are conștiința despre două lucruri: senzația proprie și obiectul transsubiectiv. Dar cine ne asigură că „obiectul” nu e și el tot numai o emanație a cunoștinței ca și senzația? „Obiectul” face și el parte oarecum din „fenomenul de conștiință”. Paralela constantă a doi factori ar putea fi o repetare din când în când a unui singur factor, a unui fenomen de conștiință sub puterea unor legi imanente ale spiritului; o repetare cu aparențe de dublură.

Ca să poată admite o realitate transsubiectivă, dl Blaga a trebuit să se încreadă în *mărturia conștiinței*. Altă dovadă despre realitatea transsubiectivă nu există. Conștiința este aceea care mărturisește că obiectele ce le avem în față, ca deosebite de senzațiile ce ni le provoacă sunt reale. Dar o dovadă de dincolo de conștiință nu ne putem procura. Unii nu cred mărturiei conștiinței. Aceștia sunt subiectiviștii radicali. Alții cred. Aceștia admit obiectivitatea cunoștințelor noastre. (În timpul din urmă se semnalează o întoarcere a filosofiei dela subiectivism la ontologie. A se vedea afară de H. Scholz, op. c., în special: Nikolai von Hartmann, Das Problem der Realitätsgegebenheit, Berlin 1931 și John Cuhlberg, Das Du und die Wirklichkeit, Upsala 1932. Dar această întoarcere spre ontologie are la bază în ultima analiză încrederea în mărturia conștiinței. Filosofi aceștia constată că sunt acte de conștiință prin cari se afirmă realitatea obiectelor transsubiective și structura acestor acte de conștiință se deosebește de structura actelor de conștiință prin care nu se afirmă o asemenea realitate prin faptul că în primul caz obiectele se impun conștiinței ca entități ce nu pot fi schimbate arbitrar, sau socotite ca neexistând, cum se întâmplă în al doilea caz; un castel închipuit depinde de mine să mi-l închipui sau nu, dar unul real mă silește să-l cunosc sau recunosc așa cum este, J. Cuhlberg, op. c. p. 186).

Dl Lucian Blaga, admitând că în dosul „obiectelor” de cari mărturisește conștiința că nu sunt produse de ea și sunt deosebite de senzație, este o realitate transsubiectivă și încă una specială de fiecare dată când avem o senzație specială, dovedește că *se încrede* în mărturia conștiinței. Dsa recunoscând în mod foarte accentuat că nu se poate eși din lumea conștiinței, pentru a intra în lumea obiectelor, recunoaște implicit că se încrede în ceea ce-i mărturisește conștiința despre realitatea obiectelor. (Pentru convingerea despre transcenderea spre realitatea ca mister ce are loc în cunoașterea-negativ, dl Blaga nu dă nici măcar un argument cu aparență de obiectivitate ca cel al paralelei constante. S'ar părea că aci se încrede pur și simplu în simțământul conștiinței. Probabil însă că și această convingere din cunoașterea-negativ o bazează implicit tot pe fenomenul paralelei constante din cvasi-cunoaștere).

Dl Lucian Blaga este prin urmare prin afirmare ostil credinței, dar neavând nici o altă ieșire spre realitate, practică în fond credința. Prin ceea ce afirmă este contrar religiei, prin ceea ce face confirmă, fără să vrea, manifestarea sufletului omenesc din religie.

Odată ce-l vedem pe dl Lucian Blaga practicând, fără să vrea actul de încredere în conștiință am putea să arătăm cum datorită de consecvență l-ar obliga să admită și alte mărturii ale conștiinței în ce privește realitatea obiectivă. Conștiința ne mărturisește nu numai că *este* un anumit obiect, ci și *cum este*. Pe baza cărui fapt admit prima mărturie, iar pe a doua nu? Dl Lucian Blaga se provoacă la diferitele rezultate ale științei cari arată anumite lucruri ca fiind altfel de cum ni se arată. (Materia de pildă e arătată de știință ca energie, iar conștiința ne-o mărturisește ca lucru solid.) Dar nu este exclus ca unul și acelaș lucru să aibă mai multe aspecte, mai multe trepte. Conștiința ne mărturisește pe cea care stă pe cel mai proeminent plan. S'ar mai putea provoca dl Blaga la varietatea mărturiilor diferitelor conștiințe

Asociația Clerului „A. Șaguna”

— Adunarea generală a secției Timișoara —

Intrunirile Asociației preoțimii, în scopul unei reorganizări cât mai vii spirituale, formează în fiecare an clipe însemnate de înviore și reculegere duhovnicească. Aceasta se dovedește din nou și din adunarea generală a Asociației Clerului „Andrei Șaguna”, secția Timișoara, care s'a desfășurat în 26 Iunie 1942.

Sf. Liturghie și chemarea Duhului sfânt s'au slujit în biserica din Piața Asanești, în Timișoara, cu predică ocazională ținută de p. consilier referent Dr. Ștefan Cloroianu, prot. ic. stavrofor. Terminându-se serviciul religios, preoțimea trece în sala festivă a parohiei, unde după deschiderea ședinței a luat

cuvântul P. S. Sa episcopul Vasile al Timișorii, zicând:

Astăzi Asociației i se pun noi probleme, fiindcă în viața statului s'au ivit noi țeluri de urmărit. Viața publică se resimte de influența ce o are Biserica. Dacă preoțimea este la înălțime, ea poate să impună asupra obștei credincioase, timbrul conștiinței creștine. Preotul, în aceste momente istorice, are o importanță excepțională. Dându-și seama de situația reală, să-și pună toată râvna duhovnicească în slujba binelui obștesc. Toate chestiunile materiale

trebuie să cedeze în fața preocupărilor de ordin pastoral, cari ținesc o intensificare a vieții spirituale. Am convins-gerea, că preoțimea înțelege să fie alături de sufletul poporului și să lucreze, odată cu sfințirea credincioșilor, și la alinarea durerilor lor. Pentru că nicio odată sufletul nu este mai dispus ca astăzi, să primească învătăturile mântuitoare ale Domnului și să-și îndrume viața conform preceptelor evanghelice.

P. M. Șora a rostit cuvântul de inaugurare. Președintele secției în cuvântul

umane în ce privește felul de-a fi al unui lucru. Dar când nu s'ar admite aplicarea și în acest caz a ideii mai multor aspecte ale aceluiași lucru, am putea aminti că pe lângă toată varietatea diferitelor conștiințe în ce privește anumite detalii, în linii mari un lucru se prezintă tuturor conștiințelor omenești în același fel. Un anumit pom e mărturisit de conștiința tuturor oamenilor ca verde sau ca având rădăcini.

Di Lucian Blaga afirmă că unanimitatea conștiințelor nu contează ca for decisiv pentru stabilirea realității transsubiective, ci numai paralela constantă pe care i-o mărturisește conștiința proprie. (Afirmarea aceasta s'ar putea aduce și împotriva Dsale, spunându-se că varietatea de păreri cu privire la unul și același lucru nu poate clătina adevărul măturii proprii conștiințe despre felul de-a fi al unui obiect ce i se prezintă). Dar chiar dacă așa ar fi, odată ce conștiința oricărui ins luat izolat mărturisește nu numai despre existența în genere a diferitelor „obiecte” în fața diferitelor senzații ale ei, ci și despre un anumit mod de-a fi al acelor obiecte, nu vedem motivul pentru care di Blaga ar primi numai prima măturie a conștiinței nu și-a doua, cu atât mai mult, cu cât, pentru Dsa nu contează, ca un semn de îndoială, varietatea de măturii a altor conștiințe despre modul de-a fi al unui „obiect” sau altul.

Deci di Lucian Blaga ar trebui să aleagă una din două: sau nu acordă crezământ nici unei măturii a conștiinței, declarându-se pentru un scepticism absolut, sau acordă crezământ oricărei măturii statornice și nearbitrare a conștiinței despre realitatea transsubiectivă. Scepticismul e un non sens. El face imposibilă orice afirmare, chiar una negativă. Impotriva lui se revoltă logica și existența cu tensiunile prezente în ea, cari vorbesc de anumite rosturi. Di Lucian Blaga a simțit că nu poate opta pentru el. Iși făcea de prisos însași filosofia Dsale. Dar punctul la care s'a oprit, optând împotriva scepticismului absolut ales în mod arbitrar. Odată ce se încrede în măturia conștiinței, trebuie să admită că cunoaștem mai mult. Altfel, prin neîncrederea ce-o manifestă față de alte măturii statornice și profunde ale conștiinței, îi subminează demnitatea de crezare în genere și face loc scepticismului radical. Kant când a stabilit ce e real în cunoașterea noastră și ce nu, a ținut seama atât de „conștiință în genere” cu formele și judecățile ei universale valabile cât și de rolul ce-l are „lucrul în sine” în formarea conținuturilor cognitive. El s'a ridicat peste arbitrar, punând la mână fiecareia temeiurile mai adânci pentru cari are să considere că din realitatea transsubiectivă cunoaștem numai atâta.

Di Lucian Blaga nu dă nici un temei mai adânc. Poziția Dsale e cu totul arbitrară. Dacă ar fi spus: admit tot ce îmi mărturisește conștiința în cazurile de paralelă constantă, ar fi fost un criteriu mai puțin arbitrar. Dar Dsa a spus: admit numai măturia ei despre existența în genere, în acele cazuri de paralelă constantă. Aceasta e un criteriu cu totul arbitrar. Dar în fond se străvede și la Dsa împotriva voinții proprii, că temeiul care nu admite din măturii conștiinței în cazurile de paralelă constantă decât pe aceea despre existența unei realități transsubiective în genere, este temeiul de-a fi în acord atât cu realitatea obiectivă neschimbăcioasă, cât și cu măturia tuturor conștiințelor. Dsa s'a gândit că acesta e un minim care nu va fi desmintit nici de realitatea obiectivă însași, nici de opinia altora.

Dar dacă Dsa nu și-a dat seama sau n'a voit să-și dea seama despre criteriul mai adânc și mai obiectiv, ce stă la baza alegerii Dsale care fără acel criteriu e arbitrară, suntem dator să-l punem noi în lumină și să-l luăm ca normă ce decurge în mod necesar din procedeul dlui Blaga, pentru stabilirea a ceea ce putem cunoaște din realitate.

Criteriul care se desprinde astfel din procedeul dlui Blaga se poate formula: trebuie socotită cunoaștere reală și sigură tot ceea ce mărturisește în toate timpurile conștiința universal-umană ca atare în cazurile de paralelă constantă a „fenomenului de conștiință” cu o „transcendență”.

În fond măturia conștiinței universal-umane despre un anumit aspect neschimbat al realității nu înseamnă altceva decât că realitatea presează statornic, neschimbat asupra conștiinței universal-umane, că îi stă deschisă, i se comunică permanent, cu acel aspect: că omenirea nu e formată din monadă hermetic închisă, ci se află într-o comunicare permanentă cu realitatea, că aceasta i se „re-

velează”. Măturia conștiinței universal-umane despre cunoașterea a ceva din realitatea transsubiectivă înseamnă o permanentă revelare a acelei realități. Cel puțin aceasta e măturia conștiinței. Și afară de filosofia idealistă și de scepticismul absolut toți cugetătorii admit măturia ei. Implicit, chiar și di Lucian Blaga.

Analizând fenomenul religios, am găsit patru elemente (b, c, d, e) pentru cari mărturisește conștiința universală și de totdeauna a omenirii. Toți oamenii au fost convinși în toate timpurile despre: existența unei realități ultime cu oarecari trăsături personale, de caracter supranatural, revelându-se omului și având un interes pentru salvarea lui din automatismul distrugător al naturii. Existența divinității și revelarea ei formează obiectul unei măturii permanente și universale a conștiinței omenești. Aceste elemente întrunesc perfect norma formulată mai sus pentru stabilirea conținutului real al cunoașterii noastre. Chiar dacă nu s'ar cuprinde între elementele religiei în mod explicit și convingerea despre revelarea divinității, ci numai despre existența ei și totuși, în baza faptului că nu există măturie statornică și unanimitate a conștiinței umane despre existența unei realități, fără ca acea realitate să nu se reveleze presăd oarecum asupra conștiinței, siguranța revelării divinității ar fi în afară de orice îndoială. Cu atât mai mult e întărit acest adevăr prin convingerea explicită a umanității despre revelarea divinității.

Va fi deci o mare varietate în credințele omenirii cu privire la felul cum e divinitatea, la felul cum se revelează, la felul cum ajută pe om, la conținutul mai precis al întei spre care e dus omul. În această privință probabil că subiectivitatea creatoare de „mituri” a omenirii, toată varietatea ei de structuri psihice și de inclinații, joacă un mare rol. Dar nu e mai puțin adevărat că cele câteva linii străbat ca o nervură statornică și universală în tot haosul de închipiri omenestii. Deasemenea trebuie remarcat că convingerea despre revelarea divinității și despre interesul pozitiv ce-l poartă omul constituiesc anumite precizări ale ființei divine cari fac închipurile contrare neverosimile și repudiate de conștiința umanității. De pildă un mit ca cel construit de di Lucian Blaga despre un Mare Anonim, care nu e purtat de niciun interes pozitiv, favorabil către omenire, ci e dominat numai de teama să nu fie răsturnat, este contrar liniilor generale pe cari le cunoaște conștiința universal-umană ca fiind proprie divinității și le respinge ca o neverosimilitate absurdă.

(Pe de altă parte, să încreștăm că chiar și la di Blaga se observă într-o anumită formă convingerea despre elementul e al religiei, despre un anumit destin superior al omului în raport cu natura, realizat, dacă nu cu ajutorul iubitor al Marelui Anonim, totuși printr-o orânduie a lui. Di Blaga dă întregii construcții de închipiri a spiritului uman — în lipsa cunoașterii pozitive a realității — un rost. Prin ele se realizează o formă majoră a spiritului. „Cvasi-cunoașterea înseamnă o transpunere a unor fenomene vitale psihice pe portativul spiritului. Avem deci aici de-a face cu o cvasi-realizare, dar nu cu o realizare autentică „spiritului”. Cunoașterea-negativ, prin ideea misterului existențial, e în schimb o autentică realizare, sau efulgurațiune a „spiritului”. (Cenz. Trans. pg. 195.) Deci di Blaga recunoaște o țință a acestei întocmiri a lucrurilor. Atunci nu mai e chiar totul un mister. L-am putea întreba: de unde cunoaște această țință? N'ar putea să răspundă altceva decât: din măturia universal-umană a conștiinței. Deci Marele Anonim tot vrea o „realizare a spiritului”. Dar dacă se urmărește peste tot o țință specială cu omul, nu e zădărnicită ea pe de altă parte prin faptul că, după di Blaga, spiritul individual nu are nemurire? Ce rost avea această „realizare a spiritului”, sortit destrămării după o scurtă existență pământească? E totul un joc al Marelui Anonim. Prin urmare o țință reală nu există. Di Blaga n'a putut să nu rețină un rudiment din conștiința universal-umană despre un destin special al omului, dar l-a anihilat prin alte elemente ale concepției Dsale. Peste tot ce realizare este aceasta prin iluzii? Di Blaga a voit să asigure bogăția cunoașterii omenești sacrificându-i obiectivitatea, ca și când realitatea ar fi, fie extrem de săracă încât strădanja și progresul în cunoașterea ei pozitivă n'ar îmbogăți spiritul, sau omul ar ajunge să o cunoască deplin până și pe Marele Anonim, fie periculoasă pentru spirit în caz că e cunoscută. Realitatea e pe de o parte atât

de bogată și de complexă încât nicio odată omul nu ajunge să o cunoască deplin, prin urmare nu e pericol nici să primejdiiască pe Dumnezeu, nici să nu mai aibă cu ce se îmbogăți omul spiritual. Nu e necesar să sacrificăm adevărul cunoașterii și comuniunea omului cu realitatea, pentru a salva posibilitățile lui de îmbogățire și de realizare cu spiritul. Vieții triste de monade, conștiința omului îi preferă și opune viața de comuniune cu realitatea, în special cu realitatea celorlalte subiecte. Iubirea, care este înima vieții noastre, ne grăiește de necesitatea acestei comuniuni și de realitate. Iubirea e semnul unei cunoașteri reale. E o iluzie și iubirea? E o simplă tendință subiectivă, nesatisfăcută de întâlnirea noastră reală cu altul? Iată unde duce filosofia dlui Blaga.

Di Blaga ar putea ridica eventual obiecțiunea că prilejuri de paralele constante nu oferă decât obiectele lumii materiale, că numai ele constituiesc „transcendențele” senzațiilor. Însă mai puțin ar fi Dsa în drept să facă o asemenea restrângere, odată ce toate însușirile sensibile și tangibile ale obiectelor afirmă că sunt produsul subiectivității și prin urmare nu putem vorbi de caracterul material al obiectelor. Ar putea prezenta în altă formă obiecțiunea aceasta: ar putea spune anume că prilejuri de paralelă constantă nu oferă decât acele „transcendențe” cari se constituie pentru conștiința noastră și prin contribuția ei ca „obiecte” materiale.

Dar conștiința ne mărturisește tot atât de categoric despre „transcendențe” pe cari deși nu le vede și pipăie cu simțurile, e convinsă că sunt în preajma ei ca prilejuri de simțiri constante. A nu admite decât măturii conștiinței cari vorbesc despre „transcendențele” înfățișate material, ar fi o procedură arbitrară. Cum s'ar explica atunci certitudinea perpetuă universal-umană despre elementele ce intră în definiția religiei? Cum s'ar explica de pildă deosebirea de experiență și de certitudine ce-o are conștiința noastră în fața unui „obiect” pur și simplu și în fața unui subiect omenesc, când simțim nu numai o presiune și o întâlnire de ordin material, ci una de ordin voluntar, spiritual? N. Hartmann demonstrează existența unei realități obiective prin faptul că actele cognitive ce se referă la ea sunt scaldate în emoții prin cari simțim o „asprime a realului” (Die Härte des Realen, vezi op. c.). Când cunoaște o realitate obiectivă subiectul nu e într-o situație pur teoretică, ci într'una emoțională: el suportă, pățește, îndură, așteaptă, speră, se teme, dorește, vrea, iubește, urăște, tot stări de suflet cari arată că nu e singur, ci că se află în față a ceva, sau dorește să se afle sau să nu se afle. Hartmann însă, după cum e firesc, spune că nu numai în raport cu realitățile ce ni se prezintă material trecem prin astfel de stări de conștiință, ci și în raport cu anumite forțe, prezențe, realități nevăzute, ascunse. Realitatea obiectivă a ceva nu stă numai decât în vizibilitatea sa, ci în „asprimea” cu care o experiem. Subiectul altuia îl experiem mai accentuat, prin ură, prin iubire, prin dorință, decât obiectele materiale, sau decât ar fi în măsură să se explice dacă ar consta numai din trup. Iubirea sau ura altuia este ea numai un produs subiectiv al eului propriu, sau o plăsmuire a noastră în fața unei realități misterioase cum ar rezulta din filosofia dlui Blaga? Nu avem prin ele în anumită măsură o cunoaștere pozitivă a unei realități imateriale?

Așa se face că elementele amintite cari intră în definiția religiei se impun conștiinței umane mai stăruitor, mai categoric decât toate aspectele lucrurilor văzute. Ar fi poate extrem de greu să se stabilească o sumă de aspecte ale lucrurilor văzute în jurul cărora să existe un unanim și definitiv acord al conștiinței întregii omeniri. Dar cele câteva elemente găsite în toate religiile întrunesc această universalitate de convingeri. Astfel se poate spune că omenirea e mai convinsă despre existența divinității personale ce se revelează decât de toate aspectele văzute ale lucrurilor. Afirmarea aceasta ne-o putem baza nu numai pe universalitatea acestei convingeri, ci și pe adâncimea ei în orice conștiință umană. Nu există cunoștință, idee, afirmare, care să fie susținută de o convingere atât de adâncă — aceasta e credința — ca afirmarea sau cunoștința despre existența unei divinități ce se revelează omului, purtată de un interes pozitiv pentru el. (Dar despre această latură de adâncime a convingerii în existența lui Dumnezeu, vom trata mai încolo).

D. STĂNILOAE

său, scofând la iveală eroismul de astăzi al ostaşului român, a spus:

Jertfa adusă, în prezent, de viteaza armată română pentru credinţă şi neam, — pentru care sângerează fiii cei mai buni ai Bisericii şi pe cari nu-i putem uita nici o clipă şi în faţa jertfei cărora ne descoperim cu reverinţă, — ne obligă imperios să luptăm şi noi lupta cea bună „aici acasă” prin vestirea neîntreruptă a cuvântului adevărului; prin pilda unei vieţi curate, prin îndemnuri de trezire la conştiinţa necesităţii celei mai sincere şi puternice solidarităţi creştineşti, a dragostei de neam, de pământul străbun, a respectului faţă de autorităţi şi a supunerii faţă de legi, înalta conducere a Statului, Tron şi Rege. Şi ne aflăm aici, întruniţi tocmai de aceea, ca — sub înalta îndrumare şi veghea a Prea Sfinţitului nostru Stăpân şi a fraţilor mai mari şi înainte stătători, — să aflăm mijloacele cele mai potrivite, cele mai binecuvântate pentru a putea îndeplini misiunea noastră; ca să ne putem da sprijin reciproc unul altuia în pregătirea pentru marea noastră chemare, — prin care să se asigure progresul religios moral, cultural şi naţional întru plinirea acelei împărăţii a lui Dumnezeu pe pământ, în care să se realizeze în primul rând mântuirea sufletelor şi în care să biruiască virtutea şi munca cinstită. Vremurile sunt cu adevărat mari şi decisive pentru soarta de mâine a neamurilor. Noi nu putem uita aceasta şi suntem datori a ne prezenta în faţa istoriei cu vrednicie, conştiinţă şi solidari, muncind unul pentru toţi şi toţi pentru unul: „unul pentru toţi şi toţi pentru Hristos şi Biserica lui mântuitoare”, ca să ne putem dăruia şi pentru neam.

Adunarea la expediat telegrame omagiale: M. Sale Regelui Mihai I, Conducătorului statului, dlui Mareşal Antonescu, dlui ministru al cultelor prof. I. Petrovici.

Telegrama trimisă I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului este următoarea:

Preoţimea Eparhiei Timişoara, întrunită în ziua de 26 Iunie c., în prima adunare anuală generală a Asociaţiei Clerului „A. Şaguna”, secţia Timişoara, cu vie graţitudine îşi îndreaptă gândul spre urzitorul şi Patronul Asociaţiei şi vajuicil apărător al Bisericii. Întru mulţi ani I. P. Sf. Stăpâne. Preot M. Şora, preş.

Păr. prof. Dr. D. Bodea, îşi desvoltă apoi conferinţa: „Educaţia tineretului, incl. M. T. R.” accentuând următoarele teme din domeniul educaţiei religioase:

1. Necesitatea educaţiei tineretului.
2. Cum s'a realizat la noi educaţia tineretului român până acum.
3. Este posibilă o educaţie fără baze religioase?
4. Dificultăţile realizării scopului educativ.
5. Rolul preotului în educaţia tineretului.
6. Mijloace de educaţie.
7. Problema tinerilor ineducabili.

A doua conferinţă: „Necesitatea solidarităţii preoţeşti” a răsfil-o păr. Grigorie Vermeşan. A urmat apoi raportul despre gestiunea administrativă a Asociaţiei. Adunarea s'a încheiat cu acordurile Troparului: „Bine eşti cuvântat Hristoase, Dumnezeu nostru”...

Cerc religios. În 28 Iunie 1942, s'a ținut Cercul religios Târnăveni în parohia Bobohalma, pe lângă următorul program: Dimineaţa s'a slujit în sobor Utenia, Sf. Liturghie, urmată de Sfinţirea apei, cu predică de Păr. Emil Pop-Sub pădure, explicând pericopa zilei. După masă Vecernie în sobor, la sfârşitul căreia Păr. Ioan Velţan a conferenţiat despre Războiul nostru şi datorinţele fiecărui român în timpurile de faţă. Credincioşii au ascultat cu viu interes atât predica dela Sf. Liturghie, cât şi conferinţa. În aceeaşi zi s'au pus bazele unui „Fond de propagandă religioasă a Cercului”, la care au con-

tribuit credincioşii din parohie. Din acest fond se vor cumpăra cărţi şi broşuri cu conţinut moral-religios şi naţional, care se vor distribui gratuit credincioşilor din parohiile acestui cerc.

Asfel de Cercuri religioase se țin în toate parohiile aparținătoare protopopiatului Târnavei, cu rezultate bune care întrec toate aşteptările noastre.

Coresp.

Nr. 7572 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan” din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti „Dimitrie Cunţan” din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

În afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toată viaţa lor. Programul şcolii prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai drept-credinciosului nostru popor şi cu deosebire aceloră dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamării lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1942/43, îşi vor înainta, până la 1 Septembrie 1942, cererile lor pe adresa: „Direcţiunii Şcolii de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan” în Sibiu”, însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puțin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu suferă de boli contagioase şi că nu are defecte corporale.

În această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, având vârsta de 15 ani împliniţi. În ziua de 30 Septembrie se va ţine examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din şcoala primară şi supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de 1 Octombrie 1942.

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjic, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergere cel puțin, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacămurile trec în proprietatea şcolii. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruşa încălţămintea

Uniforma şcolii este costumul naţional românesc.

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere este de Lei 21.000 pentru întreg anul şcolar şi se va achita în trei rate şi anume: Lei 7000 la înscriere, Lei 7000 la întoarcerea din vacanţa Crăciunului şi Lei 7000 la Paşti.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează doi ani de teorie şi un an de practică.

După absolvirea şcolii se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salariu lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar aproape toţi absolvenţii şcolii. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantonale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să-şi trimită la Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcolii de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salariu de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni calificaţi din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantonale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi necalificaţi să se bucure de dreptul

de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantonale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti de venit vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcolii de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

În sfârşit, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor ca să cugete adânc şi să înţeleagă rostul cel mare al şcolilor bisericeşti de toate gradele şi categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam şi pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru lupta cea mare şi în Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 30 Iunie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Despre „Reuniunea Ortodoxă a femeilor române” din Făgăraş

Reuniunea Ort. a femeilor române din Făgăraş este una din cele mai vechi în Ardeal. Ea a fost înfiinţată în anul 1876 la stăruinţa Anastasiei Popescu, soţia protopopului Peire Popescu din aceea vreme, precum şi la stăruinţa vestiţilor naţionalişti Ioan Cav. de Puşcariu şi Ioan Codru Drăguşan, conducători ai districtului Făgăraş.

Scopul ce l-a urmărit Reuniunea, a fost bine precizat: înfăşurarea credinţei ort., a sentimentului naţional şi sprijinirea şcolii confesionale ortodoxe din Făgăraş.

În timpul războiului dela 1877/78 a colectat şi confecţionat bandaje pentru răniţi şi a fost distinsă de guvernul român cu „Crucea Elisabeta”.

În războiul din 1914-1918 a activat îngrijind de românii răniţi.

După unirea cu Patria-Mamă, de când este în fruntea Reuniunii distinsa Dnă Elisabeta Grama din 1936 şi până în prezent 1942, s'a depus o intensă activitate în domeniul naţional, social şi cultural.

În domeniul naţional social Reuniunea a aranjat serbări; conferinţe, concerte, şi din beneficiul acestora s'au ajutat copiii săraci dela şcolile primare şi familiile sărace, bătrâni şi bolnavi din Făgăraş, cu alimente şi haine. S'au înfiinţat 3 cantine şcolare, care funcţionează pe lângă şcolile primare, unde se serveşte copiilor săraci hrana zilnică din donaţiile doamnelor membre ale Reuniunii.

S'a pus la dispoziţia dlui Mareşal Ion Antonescu suma de 10.000 Lei pentru mărirea fondului de ajutorare a familiilor ostaşilor căzuţi la datorie în timpul rebeliunii.

La 11 Decembrie 1939, Reuniunea a înţeles jertfa ce trebuie făcută pentru armata noastră, şi a subscris suma de 25.000 Lei pentru împrumutul de înzestrare a armatei.

În Iulie 1940, când ţara a fost sfărtecăată, Reuniunea fem. ort., a căutat să vină cât mai grabnic în ajutorul fraţilor noştri refugiaţi, trimiţând societăţii „Crucea Roşie” Bucureşti suma de 10.795 Lei, 27 kgr. de săpun, 50 cămăşi noi şi alte obiecte de îmbrăcăminte, iar infirmeriei „Crucea Roşie” filiala Făgăraş, s'au dăruit halate lungi de flanelă în valoare de 4000 Lei.

A înzestrat o secţie a Spitalului de Stat din Făgăraş cu cele necesare pentru răniţi, alături pentru pat, medicamente şi altele. A înfrumuseţat şi înzestrat capela spitalului de stat cu icoanele şi vestimintele Sfinte necesare, hotărând totodată să suporte Reuniunea singură cheltuielile pentru pictarea acestei capele. Deasemenea s'a înzestrat

cu obiecte sfinte capela militară din „Cetatea Negru Vodă”.

S'a dat din partea Reuniunii, tot sprijinul Societăţii de patronaj.

În domeniul naţional cultural a comemorat împreună cu Frăţia ort.-rom., Duminica ortodoxiei şi s'a înfiinţat şi o bibliotecă cu cărţi şi reviste de valoare religioasă şi morală în suma de 35.594 Lei, cărţi care stau la dispoziţia membrilor Reuniunii.

Se îngrijeşte de „Cimitirul Eroilor” din Făgăraş şi a înfrumuseţat Curtea Bisericii, lucrare ce a costat 60.000 Lei.

Annual s'a aranjat un „Bazar” cu scopul de a desvolta gustul pentru arta românească şi de a ajuta familiile sărace, dându-li-se de lucru.

În colaborare cu „Asira” s'a luat iniţiativa înfiinţării unui muzeu, în care să fie strânse obiecte ce reprezintă industria casnică, specifică acestui judeţ.

Din cele expuse mai sus, rezultă că Reuniunea, care este compusă din 121 membre şi-a îndeplinit cu prisosinţă datoria, dând dovada de frumose iniţiative şi realizări pentru acest ținut românesc.

Preot Iacob Bozocă
profesor

INFORMAȚIUNI

Rezultatul. Subscrierile la *Imprumutul Reîntregirii* au fost închise la 31 Mai 1942, încheindu-se cu respectabila sumă de 18 miliarde lei. S'a dovedit astfel că cei rămaşi acasă participă cu toată inima la înfăptuirea misiunii, pentru care luptă pe front ostaşii noştri eroi.

Misiuni religioase se organizează, şi în anul acesta, la sf. mănăstire H.-Bodrog şi schitul „Sf. Gheorghe” Feredeu, din eparhia Aradului, cu pelerinajii în zilele de: 5-6 August, 14-15 August şi 14 Septembrie. În procesiuni vor lua parte: Soc. F.O.R., Soc. femeilor ort., Oastea Domnului, membrii Şcolii Dumneceale. Scopul pelerinajilor, la care vor lua parte şi credincioşi din eparhiile învecinate, este: Creştinismul renăscut în luptă cu duşmanii Bisericii. Cucernicii preoţi sânt invitaţi să conducă în procesiune pe cei dornici de a participa la pelerinajii.

Osemintele Mitropolitului Petru Movilă dela Kiev. În 30 Iunie 1942, s'a ținut la Iaşi sinodul mitropolitan al Moldovei, prezidat de către I. P. S. Mitropolit Irineu Mihăilescu. Din partea Basarabiei a participat I. P. S. Efrem Locot. de Arhiepiscop. Anul acesta s'au împlinit 300 de ani dela sinodul ținut la Iaşi în 1642 în timpul domniei lui Vasile Lupu Vodă şi a Mitropolitului Varlaam, la care au parti-

cipat delegații patriarhiei de Constanti-
nopol și ai celorlalte biserici ortodoxe,
condamnându-se învățăturile greșite ale lui
Ciril Lucaris și admitându-se ca îndrumare
pentru biserica drept măritoare monumen-
tala lucrare a Mitropolitului moldovean
Petru Movilă, titular al Mitropoliei Kievului.
În legătură cu aceasta s'a hotărât să se
facă pelerinaj la Kiev, unde Mitropolitul
Petru Movilă a înființat prima academie
teologică ce i-a purtat numele și unde
rămășițele lui pământești au fost îngro-
pate. Sinodul a luat hotărârea să aducă
osemințele marelui învățat și slujitor al
bisericii în țară pentru a se odihni alături
de frații săi de sânge și credință.

Moartea abatelui Zavoral. Din
Praga se anunță încetarea din viață a cu-
noscutului filoromân, a bătrânului abate
Dr. Metodiu Zavoral, decedat în 26 Iunie
1942, la mănăstirea Strahov din Praga.
Abatele a răposat, după o lungă și grea
suferință, în etate de aproape 80 de ani.
Pentru limba română a purtat totdeauna
un viu și cald interes, care l-a dovedit și
față de ostașii noștri răniți aflați în spi-
talele dela Praga. Fie-i amintirea neuitată!

Act de mulțămire. Biserica orto-
doxă din *Cuciulata*, protop. Oltul, jud.
Târnava-Mare, mulțamește dnei *Ana Lazăr
Lăzărescu* din București (nepoata cărtura-
rului veacului trecut Aron Pumnul, fiu al
satului și bisericii noastre) care o donat
bisericii din Cuciulata, în memoria și spre
pomenirea unchiului său, un rând de odăjdii
de catifea neagră, un rând de odăjdii co-
lorate din damasc și lână, garnitură com-
pletă din argint pentru sfintele daruri ca:
potir, disc, steluță, copie și linguriță, toate
în valoare de 60.000 lei. Părintele locului,
Simion Iacob, asigură, în numele parohie-
nilor, pe stimata doamnă, că acest act de
jertfelnicie pentru bătrâna biserică din Cu-
ciulata în care a crescut Aron Pumnul, că
acest act va fi cel mai simbolic dar făcut
în memoria distinsului bărbat.

Anunț. În conformitate cu circulara
Nr. 111.746—1942, a ministerului culturii
naționale și cultelor, se reaminteste stu-
denților și studențelor acestei Universități,
că sunt obligați ca în timpul vacanței de
vară să aducă o contribuție personală și
directă la munca de folos de război. Nici
o înscriere nu se va putea face în anul
școlar viitor și nici o bursă nu va fi achit-
ată înainte de a se prezenta *certificat*
dela autoritățile competente, că s'a exe-
cutat această muncă. — Rector, *Dr. Iuliu
Hațieganu*. Secretar general, *Ioan A.
Vătășescu*.

**Biletele de 500 și 1000 de lei cu
chipul fostului Rege Carol II.** Se aduce
la cunoștință de către Banca Națională a
României, că biletele de 500 lei, purtând
chipul fostului rege, mai au valoare circu-
latorie până la 15 August 1942. După
această dată ele vor putea fi preschimbate
până la data de 15 Septembrie 1942 numai
la ghișeele Băncii Naționale din București
și provincie. În același timp se aduce la
cunoștință refragarea biletelor de 1000 lei,
care înfățișează, privite în zare pe cercul
alb din mijloc, figura fostului rege și peste
care nu s'au tipărit cele două țărânci cu
sapă în mână. Aceste bilete nu vor putea fi
întrebuințate peste data de 30 Septembrie
1942, când încetează puterea lor circula-
torie. Vor fi puse în circulație în schimb
biletele de 1000 lei noi de culoare roz cu
margini albastre, care înfățișează, privite
în zare, pe cercul alb din mijloc capul lui
Traian, — pe lângă biletele de culoare
cafenie închisă.

Ajutoare pentru tinerii căsătoriți.
În toate regiunile Boemiei și Moraviei s'au
luat măsuri, care să înleznească primii
pași în viață ai tinerilor perechi, acordân-
du-li-se împrumutul pentru instalațiile strict
necesare din casă. Astfel în orașul Brno
din Moravia, li se va împrumuta tinerilor
căsătoriți suma de 1 milion de coroane
(6 milioane lei); împrumuturile se dau între
sume de 1000—5000 coroane cehe (6000—
30.000 lei).

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 12 Iulie 1942 servesc:
Cons. stavrofor *Emilian Cioran*, prot.
Mih. Neagu și cons. Dr. Spiridon Cădea;
diaconii: Ioan Circov și Dr. Nicolae
Balca, Predică: *prot. cons. Dr. Spiridon
Cădea*. După masă la ora 4 la Oastea
Domnului predică *Păr. Nicolae Vonica*.

Poșta redacției

Pr. I. V. în T. Luăm act despre îndatorirea
că rapoartele ni se vor trimite la timp. Cele în-
târziate nu se publică.

Nr. 230—1942

(55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de
clasa a III-a *Retișul*, protopopiatul Sighi-
șoara, se publică prin această concurs cu
termen de 30 zile, socotite dela cea
dintâi apariție a acestor rânduri în Tele-
graful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe eco-
nomice și grădină de legume în mărime
de 100 stj. patrați.
3. Sesiunea parohială în mărime de
circa 15 jugăre, veche și nouă, și folosința
cimitirului de 1 jug. 387 stj. patrați.
4. Dela fiecare familie câte 10 litri
porumb, dela văduve jumătate.
5. Stola uzitată în parohie.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta
petițiile prevăzute cu documentele cerute
de regulamentul parohial împreună cu în-
cuvințarea de candidare, oficiului protopo-
pesc ortodox român din Sighișoara, și cu
încuviințarea prealabilă a acestuia se vor
prezenta și în parohie în v'r'o Duminecă
sau sârbătoare spre a sluji în biserică, a
cuvânta și a face cunoștință cu poporul.
Oficiul protopopesc ort. rom., din Sighi-
șoara în înțelegere cu consiliul parohial
din Retișul.

Sighișoara, la 10 Iunie 1942.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 178—1942

(54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de
clasa a III-a *Fizeș*, cu filiala Barbură,
protopopiatul Băița, se publică concurs cu
termen de 30 zile dela prima publicare în
Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat,
2. Câte un dublu decaltru cucuruz
sfărâmat dela fiecare familie, atât din ma-
teră, cât și din filia Barbură, sau contra-
valoarea în bani.
3. Folosința cimitirelor din materă și
filie.
4. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate docu-
mentele prevăzute de lege și cu încuviin-
țarea I. P. S. S. Arhiepiscopului, se vor
înainta în termen Oficiului protopopesc
ort. rom. Băița, iar candidații se vor pre-
zenta, cu prealabila încuviințare a subse-
mnatului, într-o Duminecă sau sârbătoare, la
biserică, pentru a sluji, cânta și predica,
făcând cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băița, în
înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Băița, la 16 Iunie 1942.

Dumitru Secărea
protopop

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bise-
ricească. Apare lunar, sub patro-
najul I. P. S. Sf. Mitropolit **NICOLAE**
al Ardealului. Redacția și Admi-
nistrația: **Sibiu**, Academia teo-
logică „Andreiană”. Redactor:
Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu**.
Abonament anual, Lei 400.

În atențiunea studenților Academiei teologice „Andreiane”

Se face cunoscut studenților
Academiei teologice »Andreiane« din
Sibiu că parastasul pentru odihna
sufletului pururea pomenitului lor
coleg, Sublocotenentul de Infanterie
Lăpădatu Nicolae, căzut pentru
Cruce și Patrie la asediul Sevasto-
polului, va avea loc irevocabil *Dumi-
necă 19 Iulie a. c.*, după sf. Liturghie,
în satul său natal *Uroi* (jud. Hune-
doara).

Vor participa cât mai mulți dintre
colegii eroului — și îndeosebi cei
din apropiere.

Călătoria se va face pe cheltu-
iala proprie. În cazul când se va
obține vreun ajutor bănesc, costul
călătoriei va fi restituit pe baza bile-
tului de tren sau autobuz.

Studenții participanți se vor în-
tâlni cu Păr. Prof. Dr. Grigorie T.
Marcu — și eventual cu alți Profe-
sori ai Academiei teologice »Andre-
iane« — *Duminecă 19 Iulie a. c.*,
orele 9 dimineața, în gara Simeria,
de unde vor pleca în grup spre Uroi.

Participanții își vor anunța fără
întârziere sosirea, printr-o carte poștală
adresată P. C. Preot **Inocențiu Tiruța**,
paroh ort. rom., Uroi, p. u. Simeria,
jud. Hunedoara.

P. C. Protopopi și C. Preoți
sunt rugați stăruitor să aducă la cu-
noștința studenților teologi din pa-
rohiile lor acest anunț.

Sibiu, la 10 Iulie 1942.

**Rectoratul Academiei
teologice „Andreiane”**

Nr. 218—1942

(52) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei *Criș* cu filia
Cloașter, de cl. III-a, din protopopiatul Si-
ghișoara, se publică concurs din oficiu în
conformitate cu ordinul Nr. 6243 din 22 Mai
al Prea Venerabilului Consiliu Arhiepisco-
pesc, cu termen de 30 zile.

Venitele acestei parohii sunt cele sta-
bilite în coala B (casă parohială cu de-
pendențe economice, 17 jugăre sesiune
parohială veche și nouă, câte-o ferdelă
nouă de bucate dela români și stola uzi-
tată în protopopiat).

Concurenții îndreptățiți își vor așterne
petițiile lor, prevăzute cu toate documen-
tele prescrise de Regulamentul pentru pa-
rohii, inclusiv autorizația de candidare exo-
perată de I. P. Sf. Mitropolit, în termenul
dat subsemnatului Oficiu, și cu prealabila
încuviințare a subsemnatului se vor pre-
zenta și în parohie într-o Duminecă sau
sârbătoare spre a sluji, a predica și a face
cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Mai 1942.

Emilian Stoica
protopop

BANCA AGRARĂ S. A., CLUJ

(51) 2—3

Anunț

Se aduce la cunoștința tuturor acțio-
narilor, că în conformitate cu hotărârea
adunării generale ordinare din 7 Iunie 1942,
s'a redus capitalul social dela Lei 55.000.000.—
la Pengö 1.375.000.— respective a redus
valoarea nominală a unei acțiuni dela
Lei 1.000.— la Pengö 25.—

Ca urmare la cele de mai sus, toți
acționarii Băncii Agrare, S. A., Cluj, sunt
rugați să-și prezinte acțiunile spre stampi-
lare la Banca „Albina”, Sibiu, în timpul
cel mai scurt posibil.

Banca Agrară, S. A.
sucursala Turda

**C. preoți să stea
în fruntea mișcării**

Oastea Domnului

Nr. 291—1942

(53) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a
Cincul, protopopiatul Agnita, se publică
concurs cu termen de 30 zile dela prima
apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1) 5 jug. 359 stj. pământ arător și
fânaș și 9 jug. arător și fânaș primit prin
reforma agrară.
2. Locuință corespunzătoare sau chi-
rie până la construirea unor case parohiale.
3. Venitele stolare obișnuite în tract.
4. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, se vor înainta
oficiului protopopesc ortodox român Agnita,
însoțite de toate actele necesare, în ter-
menul indicat. Se va anexa totodată și
permisiunea de candidare primită dela
P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie
cu prealabila învoire a oficiului protopo-
pesc, în vre-o Duminecă sau sârbătoare,
pentru a cânta în strană și a predica, even-
tual a servi la Sf. altar și a face cunoș-
tință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român
Agnita în înțelegere cu consiliul parohial
ortodox român din Cincul.

Agnita la 9 Aprilie 1942.

Emil Păcală
protopop

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

(50) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cân-
tăreț la Mănăstirea Brâncoveanu-Sâm-
băta de sus, Jud. Făgăraș se publică
concurs cu termen de 30 de zile dela
prima apariție în Telegraful Român.
Venitele fiind acestea:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință și masă.

Candidații să aibă diploma de cân-
tăreț, să fie necăsătoriți sau cu gând
de-a se călugări.

Cererile să fie trimise Prea Vene-
rabilului Consiliu Arhiepiscopesc din
Sibiu, iar candidații să treacă odată și
pela Mănăstire.

Sf. Mănăstirea Brâncoveanu, 20
Iunie 1942.

Ierom. Arsenie Boca

Editura și tiparul Tipografiei Arhiepiscopale